

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра педагогіки та психології

Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

«ПОГОДЖЕНО»

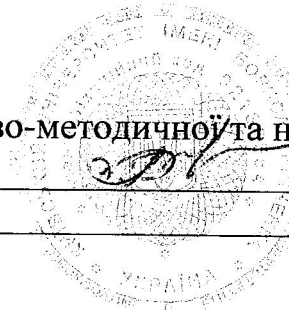
Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« _____ »

_____ 2016 р.

ПРОГРАМА

**комплексного екзамену з педагогіки, психології
та методики музичного виховання**

напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

«УХВАЛЕНО»

На засіданні Вченої ради
Педагогічного інституту
Протокол №6 від 17 лютого 2016 р.

Секретар Вченої ради
_____ Н. М. Голота

«УХВАЛЕНО»

На засіданні Вченої ради
Інституту мистецтв
Протокол № _____ від _____ лютого 2016 р.

Секретар Вченої ради
_____ О. В. Коновалова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри педагогіки та
психології

Протокол № 6 від 01 лютого 2016 року
Завідувач кафедри, доктор педагог. наук,
професор
Г.І.Іванюк _____

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри теорії та методики
музичного мистецтва

Протокол № 10 від 03 лютого 2016 року
Завідувач кафедри, доктор педагог. наук,
професор
О. М. Олексюк _____

Пояснювальна записка

Програма кваліфікаційного іспиту з педагогіки, психології, методики музичного виховання є нормативним документом, який розроблено спільно кафедрами педагогіки, психології Педагогічного інституту та кафедрою теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв згідно засобів діагностики якості підготовки бакалавра.

Програма містить пояснювальну записку, зміст та перелік основних питань із навчальних дисциплін «Педагогіка», «Психологія», «Методика музичного виховання», критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на завершальному етапі навчання.

На кваліфікаційний іспит бакалаврів виноситься система компетенцій, що визначена в освітній програмі та відповідні блоки змістовних модулів, що складають нормативну частину змісту освітньо-професійної програми підготовки вчителя музичного мистецтва. Метою випробування є перевірка рівня засвоєння теоретичних знань дисциплін психолого-педагогічного циклу та методики музичного виховання, виявлення рівня готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності.

Завдання фахового випробування:

- виявлення рівня засвоєння студентами змісту, організаційних форм, методів навчання та виховання учнів із метою їх різнобічного розвитку;
- виявлення вмінь студентів проектувати пізнавальні, розвивальні та виховні цілі, завдання педагогічної взаємодії в різних типах загальноосвітніх та позашкільних закладах освіти, готовності застосовувати знання на практиці;
- виявлення вмінь творчо використовувати в освітньому процесі надбань народної педагогіки, наукових пошуків класичної та сучасної педагогіки, інноваційних ідей.
- оцінка рівня психологічної компетентності майбутніх фахівців, а саме: загального рівня засвоєння знань із загальної і вікової психології та уміння застосовувати їх на практиці.
- виявлення уявлень про основні закономірності й сучасні досягнення педагогічної науки та музичного мистецтва, володіння новими технологіями та методами навчання і виховання;
- виявлення знань основних положень загальної музичної освіти, принципів і методів музичного навчання і виховання школярів різних вікових груп; знання змісту сучасних програм з музичного мистецтва; знання змісту навчальної та позанавчальної роботи вчителя музики;
- виявлення рівня володіння методикою організації різних видів музичної діяльності школярів; уміння моделювати педагогічні та добирати оптимальні методичні прийоми роботи.

Кваліфікаційний іспит з педагогіки, психології, методики музичного виховання проводиться в усній формі та передбачає відповідь на три питання білетів. Зміст питань зорієнтовано на виявлення у студентів фахових компетентностей, знань та готовності до застосування сучасних освітніх технологій у педагогічному процесі загальноосвітніх навчальних закладів; особистісно зорієнтованого підходу до навчання, виховання і розвитку учнів. Всі завдання мають професійне спрямування, їх вирішення вимагає інтегрованого застосування; студенти мають продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

У даній програмі подано змістові вимоги з дисциплін кафедр: педагогіки, психології Педагогічного інституту; теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв.

Успішність студентів на екзамені оцінюється за рейтинговими показниками (А – відмінно, В – дуже добре, С – добре, D – задовільно, E – достатньо, Fx – незадовільно з правом повторного складання) з урахуванням критеріїв оцінювання з кожної дисципліни. Загальна оцінка є середньозваженою.

Зміст програми

ПЕДАГОГІКА

Педагогіка як наука

Педагогіка як наука, стадії становлення і розвитку. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Джерела розвитку педагогіки. Педагогіка в системі наук; взаємозв'язки педагогіки з іншими науками. Система педагогічних наук. Методологія педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень та їх характеристика.

Основні поняття: педагогіка, навчання, освіта, виховання, розвиток, предмет педагогіки, завдання педагогіки, система педагогічних наук, національне виховання, методологія педагогіки, методи науково-педагогічних досліджень.

Дидактика як теорія навчання та освіти.

Сутність процесу навчання.

Поняття про дидактику як галузь педагогічних знань. Предмет, завдання і категорії дидактики. Процес навчання: сутність, функції, структура, характеристика основних структурних компонентів (цільовий, стимулювально-мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, контрольовано-регулювальний, оцінно-результативний, кінцевий результат процесу навчання). Основні етапи оволодіння знаннями (цикл навчально-пізнавальних дій): сприймання, усвідомлення, осмислення, запам'ятовування, закріплення, застосування знань і умінь в практичній діяльності.

Основні поняття: дидактика, предмет дидактики, завдання дидактики, категорії дидактики, процес навчання, викладання, учіння, наукова теорія пізнання, рушійні сили навчального процесу, функції навчання, структурні компоненти процесу навчання, основні етапи оволодіння знаннями.

Закономірності та принципи процесу навчання

Закономірності процесу навчання, їх сутність та характерологічні особливості. Поняття принципу і правила навчання. Характеристика основних принципів навчання: принцип спрямованості навчання на вирішення завдань освіти, розвитку й виховання, принцип науковості, систематичності і послідовності, доступності, свідомості й активності, наочності, міцності знань, умінь і навичок, індивідуального підходу до учнів та інші. Система правил реалізації принципів навчання.

Основні поняття: закономірності навчання, об'єктивні закономірності, суб'єктивні закономірності, загальні закономірності, конкретні закономірності, принципи навчання (дидактичні принципи), правила.

Зміст освіти в сучасній школі

Сутність і завдання змісту освіти. Фактори формування змісту освіти. Пріоритетні напрями державної політики у сфері освіти. Критерії відбору змісту освіти. Нормативні документи змісту освіти: галузеві стандарти, навчальний план, навчальна програма, підручник, посібник. Профільне навчання в старшій школі.

Основні поняття: зміст освіти, знання, уміння, навички, Державний стандарт загальної середньої освіти, навчальний план, державний компонент, шкільний компонент, навчальна програма, підручник, навчальний посібник, навчальний предмет.

Методи і засоби навчання

Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Класифікація методів навчання: методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів, методи контролю і самоконтролю у

навчанні. Характеристика основних груп методів. Умови оптимального вибору методів і засобів навчання: врахування навчально-виховної мети, завдань, змісту навчального матеріалу, рівня підготовленості учнів, сформованості навчальних умінь і навичок, віку учнів, рівня підготовки вчителя тощо.

Основні поняття: методи навчання, прийоми навчання, засоби навчання, класифікація методів навчання.

Форми організації навчання

Форми організації навчання, їх становлення. Класно-урочна форма навчання в її історичному розвитку. Вимоги до сучасного уроку. Типи уроків, їх структура. Підготовка вчителя до уроку. Педагогічний аналіз уроку. Сучасні форми навчання. Позаурочні форми навчання.

Основні поняття: форма організації навчання, класно-урочна система навчання, урок, типи уроків, структура уроків, нестандартні уроки, позаурочна діяльність.

Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів

Поняття про оцінювання навчальних досягнень учнів. Педагогічні вимоги до перевірки навчальних досягнень учнів. Види, форми та методи контролю знань, умінь, навичок та способів діяльності учнів. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Основні поняття: контроль, перевірка, оцінка, бал, види контролю, форми контролю, методи контролю, критерії оцінювання.

Теорія виховання

Процес виховання

Сутність процесу виховання, його специфіка, компоненти, рушійні сили, мотиви. Мета і завдання виховання. Основні закономірності і принципи виховання. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання і перевиховання. Їх сутність. Результати процесу виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Основні поняття: виховання, процес виховання, об'єктивні чинники, суб'єктивні чинники, мета виховання, завдання виховання, закономірності виховання, принципи виховання, управління процесом виховання, самовиховання, перевиховання, результати виховання, діагностика вихованості.

Зміст виховання

Поняття змісту виховання в сучасній школі. Основні напрями змісту виховання: розумове, моральне, патріотичне, правове, трудове, економічне, естетичне, екологічне, фізичне. Визначення їх сутності та завдань.

Основні поняття: зміст виховання, завдання виховання, розумове виховання, моральне виховання, патріотичне виховання, статеве виховання, екологічне виховання, трудове виховання, економічне виховання, професійна орієнтація, художньо-естетичне виховання, фізичне виховання.

Загальні методи та форми виховання

Поняття методу, прийому і засобу виховання. Класифікація методів виховання та характеристика основних груп: методи формування свідомості особистості, методи організації діяльності і формування досвіду поведінки, методи стимулювання діяльності і поведінки учнів, методи контролю та аналізу ефективності виховання. Педагогічні умови використання методів виховання. Система позакласної та позашкільної роботи: форми організації, методика організації та реалізації виховних справ. Інтерактивні технології виховання.

Основні поняття: методи виховання, прийоми виховання, засоби виховання, позакласна та позашкільна робота, форми організації позакласної та позашкільної роботи, виховні справи, інтерактивні технології виховання.

Виховна робота класного керівника

Роль класного керівника в реалізації сучасних завдань загальної середньої освіти. Функції класного керівника. Вимоги до особистісних і професійно-педагогічних якостей класного керівника. Організація діяльності класного керівника. Планування та облік виховної роботи класного керівника.

Основні поняття: класний керівник, функції, професійні якості, планування, облік, діяльність.

Школотзнавство

Система освіти в Україні

Поняття про систему освіти в Україні. Структура системи освіти в Україні. Реформування системи освіти в Україні згідно з вимогами Болонського процесу. Характеристика навчальних закладів.

Основні поняття: система освіти, структура системи освіти, реформування системи освіти, Болонський процес, навчальні заклади.

Наукові основи управління загальноосвітнім навчальним закладом

Сутність понять «управління», «керівництво», «організація» Зміст управління. Основні складові процесу управління. Система планування. Органи управління загальноосвітнім навчальним закладом.

Основні поняття: школотзнавство, управління, керівництво, організація, процес управління, система планування, органи державного управління освітою, адміністративно-управлінський персонал школи.

Внутрішньошкільне управління навчально-виховним процесом.

Зміст управління навчально-виховним процесом. Планування роботи загальноосвітнього навчального закладу. Основні завдання внутрішньошкільного контролю. Організація контролю за якістю навчальних досягнень учнів. Контроль за організацією виховної роботи в школі.

Основні поняття: зміст управління, планування роботи, внутрішньошкільний контроль, контрольно-аналітична діяльність адміністрації школи.

Методична робота в загальноосвітньому навчальному закладі.

Завдання, зміст і форми методичної роботи в школі. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Шкільна документація.

Основні поняття: методична робота в школі, підвищення кваліфікації, шкільна документація.

Відповідь студента на державному екзамені має задовольняти такі **вимоги:**

- науковість, знання та вміння користуватися понятійним апаратом науки;
- виклад відповідей на запитання у методологічному, історико-педагогічному, теоретико-педагогічному, психологічному аспектах,
- аргументація основних положень відповіді прикладами з сучасної практики навчання та виховання, власного досвіду і педагогічної практики, професійної діяльності;
- обізнаність у найважливіших сучасних питаннях педагогічної науки і практики, знання сучасної педагогічної літератури;
- знання й усвідомлення основних проблем та процесів, що пов'язані з модернізацією системи освіти України у контексті світової інтеграції.

Екзаменаційні питання з педагогіки

1. Охарактеризуйте методи контролю та самоконтролю у навчанні.
2. Охарактеризуйте організаційні форми навчання та основні підходи до їх класифікації.
3. Розкрийте особливості класно-урочної системи навчання. Аргументуйте її переваги та недоліки.
4. Охарактеризуйте типи і структуру уроків у загальноосвітній школі на прикладі уроків музичного мистецтва та інших дисциплін.
5. Охарактеризуйте основні групи методів виховання. Аргументуйте педагогічні умови використання методів виховання.
6. Розкрийте сутність самовиховання і перевиховання. Визначте шляхи підвищення ефективності процесу виховання.
7. Охарактеризувати методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності учнів.
8. Дайте характеристику методам стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів.
9. Охарактеризуйте основні структурні елементи системи освіти в Україні. Обґрунтуйте необхідність реформування системи освіти в Україні згідно з вимогами Болонського процесу.
10. Розкрийте функції класного керівника. Охарактеризуйте особливості організації діяльності класного керівника - вчителя музичного мистецтва.
11. Обґрунтуйте мету і завдання виховання молоді на сучасному етапі розвитку суспільства.
12. Охарактеризуйте завдання, зміст і форми методичної роботи в школі. Розкрийте сутність підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.
13. Визначте етапи процесу виховання. З'ясувати особливості управління процесом виховання.
14. Розкрийте сутність процесу виховання, його специфіку, рушійні сили, мотиви.
15. Розкрийте сутність методів, прийомів, засобів навчання. Обґрунтуйте основні підходи до класифікації методів навчання.
16. Дайте характеристику нормативним документам, що визначають зміст освіти: галузеві стандарти, навчальний план, навчальні програми, підручники, посібники.
17. Визначте сутність змісту освіти, джерел і факторів її формування. Розкрийте завдання змісту освіти на сучасному етапі її розвитку.
18. Розкрийте сутність принципів і правил навчання. Охарактеризуйте сучасні дидактичні принципи.
19. Охарактеризуйте етапи оволодіння знаннями.
20. Розкрийте сутність навчання, його функції, структуру.
21. З'ясуйте предмет та завдання дидактики. Розкрийте сутність основних дидактичних категорій.
22. Охарактеризуйте систему педагогічних наук. Розкрийте взаємозв'язки педагогіки з іншими науками.
23. Розкрийте сутність предмету педагогіки та її основних категорій. Обґрунтуйте завдання педагогіки на сучасному етапі її розвитку.
24. Визначте особливості та етапи підготовки вчителя до уроку.
25. Охарактеризуйте основні закономірності і принципи виховання.
26. Розкрийте сутність методів, прийомів та засобів виховання. Аргументуйте педагогічні умови використання методів виховання.
27. Обґрунтуйте роль класного керівника у реалізації сучасних завдань загальної середньої освіти.
28. Розкрийте основні завдання внутрішньшкільного контролю. Визначте особливості

організації контролю за якістю навчальних досягнень учнів та виховної роботи в школі.

29. Охарактеризуйте основні напрями змісту виховання в сучасній школі. Розкрийте їх сутність та завдання.
30. Розкрийте генезис організаційних форм навчання.

Критерії оцінювання відповідей студентів з педагогіки

З метою оцінювання знань та вмінь студентів на державній атестації розроблено **критерії**:

- оцінка **«відмінно» (А)** – за глибоке оволодіння програмним матеріалом; уміння диференціювати та уніфікувати знання; здатність і готовність до самостійного оцінювання різноманітних педагогічних явищ; спроможність встановлювати різницю між фактами і наслідками; використовувати знання в практичній діяльності, виявляючи особисту позицію;
- оцінка **«дуже добре» (В)** – за повні і змістовні знання програмного матеріалу; за здатність і уміння правильно викладати основні поняття та використовувати засобні знання в конкретних педагогічних ситуаціях; однак іноді було допущено незначні помилки у змісті відповідей;
- оцінка **«добре» (С)** – ставиться за повні знання в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою, за знання основної та додаткової літератури, але у відповіді студента є певна кількість суттєвих помилок;
- оцінка **«задовільно» (D)** – за часткові знання з основного навчального матеріалу, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою, можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача;
- оцінка **«достатньо» (E)** – за відповіді, які мають здебільшого репродуктивний характер;
- оцінка **«незадовільно» (F_x)** – за поверховий виклад програмного матеріалу, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

Рекомендована література

1. Волкова Н.П. / Педагогіка: Навч. посіб. Видання 2-ге, перероблене, доповнене – К.: Академвидав. 2007. – 616с. (Альма-матер)
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. / Педагогіка: підручник. – К.: Знання.
3. Мартиненко С.М. / Лекції із загальної педагогіки: Навч. посіб. / С.М. Мартиненко, Л.Л. Хоружа. – 5-те видання, стереотипне – К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. – 125с. 2007. – 447с.
4. М.М. Фіцула / Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти – Тернопіль: «Навчальна книга – Богдан», 1999. – 192 с.
5. Фіцула М.М. / Педагогіка: Навчальний посібник. Видання 2-ге виправлене, доповнене. – К.: Академвидав, 2007. – 560с. (Альма-матер)
6. Ягупов В.В. / Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ З ПСИХОЛОГІЇ ПСИХОЛОГІЯ ЗАГАЛЬНА

Предмет, завдання та методи психології.

Поняття про психологію, її предмет та основні завдання. Історія розвитку психології: основні етапи. Основні тенденції розвитку сучасної психології. Поняття про психіку та її функції. Основні форми прояву психіки, їх взаємозв'язок. Виникнення та розвиток психіки. Рефлекторна природа психіки. Психіка та свідомість. Історичний розвиток людської свідомості. Структура свідомості. Поняття про несвідоме. Структура сучасної психології. Характеристика основних галузей психологічних знань.

Загальне поняття про методи психологічних досліджень. Головні вимоги до методів психології. Класифікація методів психології. Характеристика основних методів: спостереження, самоспостереження, експеримент. Характеристика додаткових методів: тест, опитування, бесіда, анкетування, аналіз продуктів діяльності.

Психологія особистості та діяльності.

Загальне поняття про особистість. Психологічна структура особистості. Біологічне та соціальне в особистості. Співвідношення понять "людина", "індивід", "особистість" та "індивідуальність". Активність особистості та її джерела. Спрямованість особистості та її компоненти. Потреби та мотиви, їх види. Цілі та інтереси. Ідеали і переконання. Світогляд особистості. Самооцінка. Рівень домагань особистості. Основні фактори та умови формування особистості.

Поняття про діяльність. Мета і мотиви діяльності. Структура діяльності. Основні види діяльності, їх розвиток у людини. Знання, вміння, навички та звички. Діяльність людини у музичній сфері та формування професійних вмінь і навичок.

Спілкування як специфічний вид діяльності.

Поняття про спілкування. Структура спілкування та її компоненти. Функції спілкування. Класифікація видів спілкування, їх характеристика. Засоби спілкування. Механізми міжособистісного сприймання. Конфлікти у спілкуванні, їх попередження. Значення спілкування в професійній діяльності.

Соціальні групи.

Поняття про групи. Класифікація груп. Міжособистісні стосунки в групах і колективах. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках. Причини виникнення конфліктів. Стилі поведінки у конфліктній ситуації.

Пізнавальні процеси.

Поняття про увагу як особливу форму психічної активності. Фізіологічна основа уваги. Класифікація видів уваги. Характеристика основних властивостей уваги. Індивідуальні відмінності уваги. Неуважність та її причини.

Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів. Основні властивості відчуттів. Чутливість аналізаторів, пороги чутливості. Поняття про сприймання. Характеристика основних властивостей сприймання. Види сприймання. Індивідуальні відмінності сприймання, їх діагностика.

Поняття про пам'ять. Види пам'яті. Характеристика основних процесів пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Умови ефективного запам'ятовування. Збереження, умови збереження інформації. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні відмінності пам'яті.

Поняття про мислення та розуміння його специфіки у порівнянні з безпосереднім чуттєвим відображенням. Соціальна природа мислення. Психологічна характеристика мислення як процесу вирішення задач. Поняття проблемної ситуації. Розумові операції як основні механізми мислення. Види мислення.

Поняття про уяву. Класифікація видів уяви, їх характеристика. Мрія як особливий вид уяви. Прийоми створення образів уяви. Уява і особистість. Уява в професійній діяльності.

Емоційно-вольова сфера особистості.

Поняття про емоції та почуття. Вираження емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій та почуттів. Види емоцій. Види почуттів. Вищі почуття. Роль емоційних станів у регуляції поведінки та діяльності людини.

Поняття про волю. Фізіологічна основа волі. Поняття про довільну та мимовільну дію. Проста та складна вольова дія, їх аналіз. Поняття про вольове зусилля та силу волі. Безвілля та його причини. Основні вольові якості особистості, їх формування.

Індивідуально-психологічні відмінності особистості.

Поняття про темперамент, його роль у психічній діяльності та поведінці. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика.

Поняття про характер, його зв'язок із темпераментом. Структура характеру. Класифікація рис характеру. Акцентуації характеру. Формування характеру. Характер та індивідуальність людини.

Поняття про здібності. Задатки як природні передумови розвитку здібностей. Види здібностей. Рівні розвитку здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей. Музичні здібності та їх розвиток.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Загальна психологія / За ред. О.В. Скрипченка. – К.: А.П.Н., 1999. – 461 с.
2. Психологія / За ред. Ю.Л.Трофімова. – К.: Либідь, 2001. – 553 с.
3. Гамезо М. В., Домашенко И.А. Атлас по психологии. – М.: Просвещение, 1986.– 272 с.
4. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А. Краткий психологический словарь: Личность, образование, самообразование, профессия. – Мн.: Хэлтон, 1998. – 399 с.

ДОДАТКОВА:

1. Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб.: Питер, 2000. – 592 с.
2. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. – К.: Вища школа, 1998. – 476 с.
3. Немов Р. С. Психология. Книга 1. – М.: Владос, 1999. – 687 с.
4. Общая психология: курс лекций / Сост. Е.М. Рогов. – М.: Владос, 1999. – 418 с.
5. Общая психология / Под ред. А.В.Петровского. – М.: Просвещение, 1986. – 464 с.
6. Основы психологии / За ред. О.В.Киричука, В.А.Роменца. – К.: Либідь, 1997. – 632 с.
7. Популярная психология: Хрестоматия / Сост. В.В.Мироненко. – М.: Просвещение, 1990. – 399 с.
8. Практикум по общей психологии / Под ред. А.И.Щербатова. – М.: Просвещение, 1990. – 288 с.
9. Психологічний словник / За ред. В.І.Войтка. – К.: Вища школа, 1982. – 215 с.
10. Психология личности: Словарь-справочник / Под ред. Е.Н.Григоряца, В.М.Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с.
11. Психология: Словарь / Под ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990.– 494 с.
12. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2000 – 726 с
13. Хрестоматия по психологии / Под ред. А.В.Петровского. – М.: Просвещение, 1987.

ПСИХОЛОГІЯ ВІКОВА

Предмет, завдання і методи вікової психології

Предмет вивчення вікової психології. Поняття „вік”, характеристика психологічного віку. Проблеми вікової психології і основні напрями їх розв'язання. Теоретичні і практичні завдання сучасної вікової психології. Принципи побудови курсу вікової психології. Основні розділи вікової психології, її зв'язок з іншими областями психологічної науки. Принципи вивчення розвитку психіки людини. Форми проведення психологічного дослідження у віковій психології. Методи вікової психології, її класифікація. Основні вимоги до організації та проведення експериментального дослідження онтогенезу людини.

Основні напрямки вікової психології. Вікова періодизація.

Загальне поняття про психічний розвиток. Особливості та закономірності психічного розвитку. Детермінанти психічного розвитку та їх взаємозв'язок. Теорії психічного розвитку (культурно-історична теорія розвитку Л.С. Виготського та його послідовників, психоаналітична теорія дитячого розвитку, теорія соціального навчання, когнітивна теорія Ж. Піаже та ін.). Біологічні передумови психічного розвитку (спадковість, вроджені задатки та дозрівання нервової системи). Роль діяльності та спілкування у психічному розвитку людини. Розвиток і навчання. Умови організації та принципи розвиваючого навчання. Рушійні сили психічного розвитку.

Періоди психічного розвитку. Сензитивні періоди розвитку. Кризи і критичні періоди розвитку. Підходи до вікової періодизації психічного розвитку. Вікова періодизація Л.С. Виготського, Д.Б. Ельконіна.

Психологія раннього дитинства

Психологічна характеристика і психічний розвиток дитини у фазі новонародженості. Комплекс поживлення – новоутворення психічного розвитку новонародженої дитини.

Потреба у спілкуванні з дорослими – початок віку немовляти. Емоційне спілкування як провідна діяльність в період немовляти. Зародження предметних дій. Психічний розвиток дитини першого року життя. Новоутворення і основні досягнення напружених першого року життя дитини. Криза першого року життя.

Суперечності психічного розвитку дітей раннього віку. Соціальна ситуація розвитку дитини раннього віку. Предметна діяльність як провідна у ранньому віці. Її розвиток. Передумови формування особистості та поведінки дитини. Основні новоутворення раннього віку. Досягнення дитини і криза трьох років.

Психічний розвиток дитини в дошкільному віці

Проблеми психології дошкільника. Соціальна ситуація розвитку дитини дошкільного віку. Ігрова діяльність як провідна в дошкільному віці, її структура та розвиток. Новоутворення психічного розвитку дошкільника у пізнавальній та особистісній сферах. Криза 6 (7)-ми років. Проблема психологічної готовності дитини до навчання в школі.

Психологія молодшого школяра

Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність як провідна у молодшому шкільному віці, її структура і особливості розвитку. Проблема адаптації дитини до шкільного навчання. Новоутворення психічного розвитку молодшого школяра: розумовий розвиток; формування особистості молодшого школяра; розвиток довільної волевої саморегуляції і формування характеру.

Психологія підлітка

Психологічні проблеми підліткового віку. Нові потреби підлітка і виникнення кризи підліткового віку. Соціальна ситуація розвитку підлітка. Проблема провідної діяльності в підлітковому віці. Основні новоутворення в особистісній сфері підлітка. Фізичні зміни у пізнавальній сфері підлітка. Причини відхилень у поведінці „важких” підлітків. Фактори ризику.

Психологія юнацького віку

Соціальна ситуація розвитку в юнацькому віці. Проблема особливості діяльності в юнацькому віці. Орієнтація на майбутнє – основна новоутворення юнацького віку. Психологічні особливості розумової сфери старшокласників. Новоутворення в особистісній сфері. Становлення „Я – концепції”. Самовизначення та самовиховання в юнацькому віці. Вибір професії.

Психологія зрілого віку

Особливості психічного розвитку у віці ранньої дорослості. Загальний фізичний розвиток. Когнітивний розвиток. Психосоціальний розвиток (особистість, сім'я та робота; встановлення близьких стосунків; батьківство; професійний шлях). Особливості психічного розвитку у віці середньої та пізньої дорослості. Сучасні уявлення про старіння. Психосоціальний розвиток (задачі розвитку у пізній дорослості, зміна статусу у зв'язку з виходом на пенсію, міжособистісні стосунки).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

- 1.Абрамова Г.С. Возрастная психология: Учеб. пособие для студ. вузов. – 4-ое изд., стереотип. – М.: Издательский центр «Академия», 1999. – 672 с.
- 2.Вікова психологія / За ред. Академ. АПН СРСР Г. С. Костюка. – К.: Рад. школа, 1976.
- 3.Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб./ В.М.Поліщук. – Суми: Університетська книга, 2007.– 336 с.
- 4.Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. виш. навч. закл. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська [та ін.]. – Вид. 2-е, допов. – К.: Каравела, 2009. – 400 с.
- 5.Подольак Л.Г. Основы возрастной психологии. – К.: Главник, 2006. – 112 с.

ДОДАТКОВА:

- 1.Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте. (Психологическое исследование). – СПб.: Питер, 2009. – 400с.
- 2.Кон И.С. Психология ранней юности. – М.: Просвещение, 1989. – 256 с.
- 3.Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. – 9-е изд. – СПб.: Питер, 2005. – 944 с.
- 4.Кулагина И.Ю., Колуцкый В.Н. Возрастная психология: Полный жизненный цикл развития человека. Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: ИЦ „Сфера”, при участии „Юрайт – М”, 2001. – 464 с.
- 5.Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія : (Курс лекцій): Навч. посіб. / В.П. Кутішенко. – К. : Центр навчальної л-ри, 2005. – 128 с.
- 6.Максименко С.Д. Основы генетической психологии. – К.: ВНУ Перспектива, 2009. – 220 с.
- 7.Мухина В.С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество: Учебник для студ. вузов. – 6-е изд. стереотип. – М.: Издательский центр „Академия”, 2000 – 456 с.
- 8.Мухина В.С. Детская психология. – М.: ООО Апрель Пресс, ЗАО Изд-во ДК СМО-Пресс, 2000. – 352 с. (серия „Мир психологии”).
- 9.Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 2: Психология образования. – 608 с.
10. Обухова Л.Ф. Детская психология: теория, факты, проблемы. – М.: Гардарики, 1998. – 352 с.
11. Приходько Ю.О. Дитяча психологія: нариси становлення та розвитку : навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Ю. О. Приходько. – 2-е вид., доповнене. – К. : Міленіум, 2004. – 192 с.
12. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник. Навчальне видання. – К.: Каравела, 2011.

13. Савчин М., Василенко Л. Вікова психологія / М.В. Савчин, Л.П. Василенко. – К. : Академвидав. (Альма-матер), 2005. – 360 с.
14. Сапогова Е.Е. Психология развития человека: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2005. – 460 с.
15. Фельдштейн Д.И. Проблемы возрастной и педагогической психологии. – М., 1995.
16. Фельдштейн Д.И. Психология развития личности в онтогенезе – М., 1989.
17. Хилько М., Ткачева М. Возрастная психология. Конспект лекцій. – М.: Издательство: Юрайт, 2010. – 145 с.
18. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии / Под ред. И.И.Мильясова, В.Я. Ляудис. – М., 1981.
19. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис. – М.: Флинта, 2006 (Серия: Библиотека зарубежной психологии) – 342 с.

Студенти під час складання фахового випробування з психології мають продемонструвати знання про:

- галузі психології та її зв'язки з іншими науками;
- функції психіки та форми її прояву;
- роль і місце діяльності та спілкування у формуванні особистості;
- специфіку психічних пізнавальних та емоційно-вольових процесів та їх значення в професійній діяльності;
- основи психології спілкування та організації міжособистісної взаємодії;
- причини виникнення конфліктів та можливості їх попередження.

Студенти мають **уміти:**

- обґрунтовувати значення психологічних знань для майбутньої професійної діяльності;
- виявляти особливості вираження емоцій та розкривати їх зв'язок з іншими психічними процесами;
- визначати індивідуально-психологічні відмінності особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні;
- аналізувати конфліктні ситуації та сприяти їх розв'язанню.

Екзаменаційні питання з психології

1. Розкрийте поняття психології як науки: об'єкт, предмет, методи.
2. Розкрийте поняття про психіку: функції, основні форми прояву.
3. Розкрийте сутність понять «психіка» і «свідомість». Визначте структуру свідомості та її розвиток.
4. Розкрийте сутність мислення та його розвитку. Проілюструйте розумові дії та мислительні операції.
5. Надайте загальну характеристику відчуттів і стримань.
6. Проаналізуйте такі поняття: «задатки» та «здібності». Проаналізуйте розвиток здібностей у діяльності.
7. Доведіть специфіку активності особистості та її життєвої позиції.
8. Визначте поняття «діяльність». Охарактеризуйте основні види діяльності людини та їх освоєння.
9. Розкрийте поняття про особистість у психології: структура особистості, критерії сформованості особистості.
10. Охарактеризуйте спрямованість особистості як складову мотивації її поведінки.
11. Розкрийте зміст і специфіку спілкування як багатопланового процесу розвитку контактів між людьми.
12. Розкрийте поняття «темперамент». Визначте роль темпераменту в початковій і трудовій діяльності.
13. Розкрийте основні форми прояву емоцій та почуттів.

14. Визначте вікову періодизацію психічного розвитку.
15. Визначте особливості розвитку здібностей у діяльності. Охарактеризуйте рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.
16. Визначте особливості міжособистісних стосунків в групі різного рівня розвитку.
17. Охарактеризуйте характер людини та особливості його формування.
18. Дайте поняття уваги та визначте її зв'язок з успішністю людини в навчальній і трудовій діяльності.
19. Проаналізуйте психічний розвиток дитини раннього віку. Охарактеризуйте кризу 3-х років.
20. Визначте особливості психічного розвитку дитини дошкільного віку.
21. Визначте особливості психічного розвитку дитини дошкільного віку.
22. Дайте поняття про психічний розвиток: рушійні сили, закономірності, критерії.
23. Розкрийте сутність волі та її виховання. Охарактеризуйтевольові якості особистості, їх роль у навчальній і трудовій діяльності.
24. Розкрийте сутність емоцій і почуттів та їх роль у практичній та пізнавальній діяльності.
25. Визначте роль уяви в ігровій діяльності дитини і творчій діяльності дорослого.
26. Дайте загальну характеристику психічного розвитку підлітка.
27. Дайте поняття про пам'ять. Охарактеризуйте процеси пам'яті.
28. Визначте особливості психічного розвитку немовляти.
29. Визначте особливості психічного розвитку у юнацькому віці. Доведіть, як вони позначаються на змісті музичної освіти та виховання.

Критерії оцінювання знань студентів з дисципліни

Оцінка	Критерії оцінювання
А «відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
В «дуже добре»	ставиться за вияв студентом певних систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента зустрічаються неточності та незначні помилки.
С добре	ставиться за повні знання в заданому обсязі, за знання основної та додаткової літератури, але у відповіді студента є невелика кількість суттєвих помилок;
Д «задовільно»	ставиться за вияв знання основних навчальних матеріалів в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Е достатньо	виставляється студентові, відповідь якого має здебільшого репродуктивний характер
Ех «незадовільно з правом повторного складання»	за поверховий виклад програмного матеріалу, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Предмет і завдання курсу «Методика музичного виховання».

«Методика музичного виховання» як навчальна дисципліна, її значення та завдання. Взаємозв'язок методики з філософією, педагогікою, психологією, музикознавством, естетикою та іншими науками, з музично-педагогічною практикою. Сучасні вимоги до музичного виховання у загальноосвітній школі.

Дисципліни «Мистецтво», «Музичне мистецтво». Музичне виховання як складова естетичного виховання учня, формування його особистості. Мета і завдання музичного виховання – формування музичної культури учнів як невід'ємної частини їх духовної культури. Єдність музичної освіти, розвитку й виховання школяра.

Загальнодидактичні та специфічні принципи музичного виховання дітей (образності, цілісності, асоціативності, єдність емоційного та свідомого, художнього та технічного, домінування колективних форм роботи над індивідуальними).

Вчитель музичного мистецтва в школі.

Сучасні вимоги до вчителя музичного мистецтва, його психолого-педагогічної та музично-методичної підготовки. Структура професійної діяльності.

Характеристика особистості, пріоритетних якостей, основних компонентів художньо-педагогічної діяльності учителя музики. Портфоліо вчителя музичного мистецтва.

Самонавчання, самовиховання як важливі умови самореалізації творчої особистості майбутнього учителя музичного мистецтва. Педагогічні технології у викладанні музики (інтерактивні, інтеграційні).

Кабінет музичного мистецтва в школі та його технічне устаткування. Перелік необхідного устаткування кабінету музики для його повноцінного функціонування як бази проведення уроків, позакласних занять, самостійної підготовки учнів та учителя до уроків та позакласної роботи. Обладнання уроків музики. Методичне забезпечення уроків музичного мистецтва.

Методи і форми організації музичного навчання

Методи музичного навчання, їх класифікація та характеристика.

Урок – основна форма навчально-виховного процесу. Урок музичного мистецтва, його зміст і завдання. Типи уроків: урок введення в тему, урок заглиблення в тему, урок узагальнення, урок-концерт. Художньо-педагогічна драматургія уроку та концептуальна основа його. Психолого-педагогічні умови організації навчання.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках музичного мистецтва. Вимоги до контролю: індивідуальний характер контролю; систематичність; різноманітність форм проведення контролю; об'єктивність, диференційований підхід до контролю. Види контролю: поточний, проміжний, підсумковий. Специфіка оцінювання музично-освітньої діяльності школярів. Критерії оцінювання навчальних досягнень з музики за 12-бальною шкалою.

Позакласна та позашкільна музично-виховна робота з учнями. Форми позакласних занять: гурткова робота (хор, оркестр, ансамбль); масові форми (загальношкільні свята, лекції-концерти, дитяча філармонія, театр тощо).

Позашкільні форми музичного виховання: сутність, різноманітність, варіативність.

Планування та облік музично-виховної роботи в школі. Значення планування музичної роботи в класі та в позакласній роботі. Планування на чверть, рік; роль поурочного планування в досягненні систематичності та міцності знань учнів. Документація вчителя музики.

Характеристика сучасних програм з музики для загальноосвітньої школи.

Програма «Музика» (авт. Ростовський О.Я., Хлебнікова Л.О., Марченко Р.О.) для учнів 1-4 класів. Основні принципи побудови програми.

Програма «Музичне мистецтво» (авт. Хлебнікова Л., Дорогань Л.Л., ін.) для учнів 1-2 класів. Основні принципи побудови програми.

Програма «Мистецтво» (авт. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Очеретяна Н.В.). Основні принципи побудови програми.

Програми «Музика» (3-4 кл.), «Музичне мистецтво» (1-4 кл.) Лобової О.В. Основні принципи побудови програми.

Види музичної діяльності: функції, зміст.

Музичне сприймання в процесі слухання музики. Зв'язок музичного сприймання з усіма видами музичної діяльності. Сутність поняття «музичне сприймання». Необхідність навичок музичного сприймання для будь-якої форми музичної діяльності, в умовах уроку музичного мистецтва. Компоненти повноцінного сприймання: емоційність, активність, свідомість. Етапи розвитку здібності сприймання музики.

Слухання музики: значення, мета, зміст слухання музики. Основні етапи слухання музики, вивчення музичних творів, методика роботи. Словесні методи ознайомлення з музичним твором та методи аналізу музичного твору. Практичні методи для ознайомлення та закріплення музичних творів.

Хоровий спів – засіб розвитку музичних здібностей та психофізичних якостей школярів, його виховне значення. Дитячий голос та вікові особливості його розвитку. Характеристика етапів розвитку дитячого голосу. Мутація, її сутність. Охорона голосу школярів; організація співацького режиму, профілактика захворювань голосового апарату, недопустимість форсованого звучання. Методи розучування пісні. Етапи та прийоми роботи над піснею. Система формування вокально-хорових навичок. Роль вокальних вправ у формуванні вокально-хорових навичок.

Музична грамота і її зв'язок з усіма видами музичної діяльності. Сутність понять «музична грамота» і «музична грамотність». Абсолютна та відносна (релятивна) системи ознайомлення дітей з поняттям звуковисотності і метроритму, їх сутність.

Значення і завдання музично-ритмічного виховання школярів. Методи і прийоми навчання музично-ритмічним рухам.

Гра на дитячих музичних інструментах як вид колективної виконавської діяльності школярів. Варіанти роботи з інструментами на уроці: виконання оркестрове, ансамблеве, сольне, гра на пам'ять, гра по слуху, по нотах, виконання творчих завдань.

Дитяча музична творчість школярів як важлива умова розвитку творчих здібностей, творчої фантазії, музичного слуху. Види творчих завдань на уроках музики. Імпровізація та творчість – процес співтворчості вчителя і учнів.

Методика музичного виховання на різних вікових етапах.

Програмні вимоги і зміст музичного виховання у початкових класах загальноосвітньої школи. Побудова і методика проведення уроку музичного мистецтва в початкових класах загальноосвітньої школи. Психолого-педагогічна характеристика музичних здібностей дітей. Завдання і особливості музичного виховання. Форми і методи роботи над музичним матеріалом в 1–4 класах. Методика вокально-хорової роботи, музично-ритмічного виховання, розвитку ладового чуття, формування музичного сприймання.

Основні завдання і зміст музичного виховання молодших підлітків. Побудова і методика проведення уроків музики в 5–6 класах. Психолого-педагогічна характеристика музичних здібностей дітей. Завдання і особливості музичного виховання. Форми і методи роботи над музичним матеріалом в 5–6 класах. Методика вокально-хорової роботи, музично-ритмічного виховання, розвитку ладового чуття, формування музичного сприймання.

Основні завдання і зміст музичного виховання підлітків. Побудова і методика проведення уроків музики в 7–8 класах. Методика вокально-хорової роботи, музично-ритмічного виховання, розвитку ладового чуття, формування музичного сприймання. Зміст і особливості проведення уроків з музичного мистецтва в 7–8 класах загальноосвітньої школи. Методика вокально-хорової роботи, формування музичного сприймання.

Інтеграція мистецтв. Завдання і особливості музичного виховання. Форми і методи роботи над музичним матеріалом.

Екзаменаційні питання з методики музичного виховання

1. Надайте методичні рекомендації вчителю музичного мистецтва з питань вокальної роботи з дітьми, які неточно інтонують.
2. Охарактеризуйте сучасні програми з музичного мистецтва для загальноосвітньої школи. Зробіть висновок щодо схожості й розбіжності принципів побудови і концептуальних засад програм.
3. Складіть план позакласних заходів для школярів на семестр, враховуючи залучення їх до масових і гурткових форм роботи.
4. Обґрунтуйте дії вчителя музичного мистецтва щодо обладнання та методичного забезпечення кабінету музики відповідно до сучасних вимог.
5. Порівняйте абсолютну та відносну (релятивну) системи ознайомлення дітей з поняттям звуковисотності і метроритму, визначте їх сутність та особливості.
6. Визначте зміст, структуру та специфіку проведення уроків музичного мистецтва в різних класах загальноосвітньої школи. Доведіть відмінності проведення уроків відповідно до існуючих сучасних програм з «Музичного мистецтва»
7. Проаналізуйте види музичної діяльності на уроках музичного мистецтва, визначте специфіку їх проведення у різних класах відповідно до сучасних програм з «Музичного мистецтва».
8. Проаналізуйте професійні вимоги до вчителя музичного мистецтва у процесі його музично – педагогічної діяльності. Змодельуйте зміст портфолію вчителя музичного мистецтва.
9. З'ясуйте основні причини та дайте методичні рекомендації щодо подолання педагогічної проблеми, коли на уроці в 1 класі спостерігається низька дисципліна і неувважність дітей до навчального матеріалу. Врахуйте, що навчання здійснюється за програмою «Музичне мистецтво» (авт. Л.О.Хлебнікова).
10. Оберіть навчальну програму з музичного мистецтва для власної подальшої роботи у загальноосвітній школі (з переліку сучасних існуючих програм). Обґрунтуйте свій вибір та порівняйте основні принципи побудови програм.

11. Наведіть приклади вокальних вправ для розвитку голосу і слуху школярів для різних етапів розвитку дитячого голосу. Порівняйте їх відмінності та поясніть принципи вибору.
12. Визначте особливості роботи з дитячими голосами на різних вікових етапах розвитку. Надайте методичні рекомендації з питання охорони голосу школярів.
13. Визначте основні завдання і зміст музичного виховання молодших підлітків. Проаналізуйте побудову і методику проведення уроків музики в 5-6 класах загальноосвітньої школи.
14. Визначте програмні вимоги і зміст музичного виховання у початкових класах загальноосвітньої школи. Зробіть висновки відносно спільних і розбіжних завдань викладання «Музичного мистецтва» в 1-4 класах.
15. Доведіть, що музичне сприймання є основою виховання музичної культури учнів, емоційного переживання змісту музики.
16. Розкрийте специфіку побудови і методику проведення уроку музичного мистецтва в початкових класах загальноосвітньої школи.
17. Визначте побудову та специфіку проведення уроку музичного мистецтва в 5 класі загальноосвітньої школи (відповідно до навчальної програми за вибором студента).
18. Наведіть приклади дитячої музичної творчості в різних видах музичної діяльності на уроках музичного мистецтва.
19. Змодельуйте схему сценарію та підберіть пісенний репертуар до Новорічного свята для учнів молодших класів.
20. Надайте характеристику вокально-хорових навичок. Проаналізуйте особливості їх формування у школярів різного віку.
21. Розкрийте особливості проведення розділу «Слухання» на уроках музичного мистецтва в загальноосвітній школі. На прикладі музичного твору (твір за вибором студента) змодельуйте етапи проведення.
22. Змодельуйте етапи роботи над українською народною піснею з програми 3-4 класів загальноосвітньої школи. Визначте методи і прийоми роботи.
23. Визначте етапи, методи і прийоми розучування пісні на уроці музичного мистецтва в загальноосвітній школі. На прикладі пісні з програмного матеріалу (твір за вибором студента) визначте зміст і специфіку роботи.
24. Проаналізуйте програму «Мистецтво» авт. Л.М.Масол, О.В.Гайдамака, Н.В.Очеретяна для учнів 5 класу. Визначте основні принципи побудови програми.
25. Надайте характеристику програми «Музичне мистецтво» (авт. Л.О.Хлебнікова, Дорогань Л.Л., ін.) для учнів 1-2 класів. Визначте основні принципи побудови програми.
26. Надайте характеристику програми «Мистецтво» для 6 класу (авт. Л.М.Масол, О.В.Гайдамака, Н.В.Очеретяна). Визначте основні принципи побудови програми.
27. Запропонуйте план створення шкільного хорового колективу для загальноосвітньої школи. Складіть орієнтовний репертуар та обґрунтуйте методику роботи.
28. Підберіть пісенний репертуар для учнів 4 класу загальноосвітньої школи, обґрунтуйте основні вимоги до репертуару.
29. Визначте можливості та особливості використання інформаційних технологій в процесі викладання музичного мистецтва в загальноосвітній школі. Змодельуйте зміст медіа-супроводу до уроку музичного мистецтва в 7 класі.
30. Визначте і порівняйте зміст й особливості проведення уроків з музичного мистецтва у 7 і класах загальноосвітньої школи (відповідно до однієї з діючих програм з «Музичного мистецтва»).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

З МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

- “А” – 90-100 б. - (відмінно) – студент володіє глибокими, системними, міцними знаннями з предмету, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях, може визначити особливості, тенденції розвитку музичного виховання, знає специфіку проведення видів музичної діяльності у дітей різного віку, володіє методикою проведення різних форм організації музичної діяльності. Студент робить аргументовані висновки, критично оцінює окремі факти, явища, музично-педагогічні ідеї, використовує додаткові джерела та матеріали, здатний до самостійної музично-педагогічної діяльності, до вирішення творчих завдань в галузі музичного виховання. Студент логічно і творчо викладає матеріал, наводить переконливі приклади з власної практичної діяльності, що у сукупності свідчить про високий рівень фахової компетентності.

- “В” – 82-89 б. – (дуже добре) - студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал з музичного виховання, вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовуючи вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, знає методику та специфіку проведення видів музичної діяльності в різних формах її організації, але робить деякі неточності, незначні помилки у змісті, формі та стилі відповіді, що свідчить про середній рівень фахової компетентності.

- «С» - 75-81 - («добре») – за змістовні знання програмного матеріалу; за здатність і уміння правильно викладати основні поняття з методики музичного виховання; однак допускає незначні помилки у змісті відповідей; допускає неточності у моделюванні методики роботи над музичним репертуаром, що свідчить про середній рівень фахової компетентності.

- “D”- 69-74 б - («задовільно») – студент виявляє знання основних положень навчального матеріалу з дисципліни та здатність відтворити значну частину теоретичного матеріалу на репродуктивному рівні, однак допускає помилки, що свідчать про недостатньо глибоке його засвоєння. Студент допускає помилки у визначенні методики роботи у різних видах музичної діяльності на уроці музичного мистецтва, що свідчить про задовільність засвоєних знань, а, відповідно, і задовільного рівня фахової компетентності.

- «Е» - 60-68 б. - («достатньо») – студент демонструє відповіді, які мають здебільшого репродуктивний характер; бракує логічності та точності викладання матеріалу. Студент допускає помилки у моделюванні уроків музичного мистецтва, видів діяльності, що свідчить про задовільність засвоєних знань, умінь і навичок, а, відповідно, і задовільного рівня фахової компетентності.

- «Fх» - 35-59 - «незадовільно» – за поверховий виклад програмного матеріалу, що зумовлюється фрагментарними уявленнями про предмет вивчення. Студент не може змоделювати музично-педагогічний процес, інтерпретувати набуті знання, дати змістовну відповідь на питання, що свідчить про незадовільний рівень фахової компетентності.

- “F” – 1-34 - (незадовільно) – студент має розрізнені, безсистемні знання змісту, видів і форм музичної діяльності на різних вікових етапах, нерозуміння програмного матеріалу, грубі помилки у відповідях. Студент не може дати повноцінну відповідь на питання, що свідчить про відсутність фахової компетентності.

Список рекомендованої літератури

1. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: Методичний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан 2003. – 104с.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – 392 с.
3. Олексюк О. М. Музична педагогіка. Навч. Посіб. /О.М.Олексюк. – К.: Київ. Ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. – 248 с.

4. Падалка Г.М. Музична педагогіка: Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін у системі педагогічної освіти. – Херсон, 1995.
 5. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. Посібник. – тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.
- Черкасов В. А. Теорія і методика музичної освіти : [підручник] / Володимир Федорович Черкасов. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – 528 с.
- Купка Я. С. Методика музичного виховання дітей: навчально-методичний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації. 2003 -224 с.
 - Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, О. В. Калініченко, І. В. Руденко. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 256 с.
 - Олексюк О. М. Музично-педагогічний процес у вищій школі / О. М. Олексюк, М. М. Ткач. – К.: Знання України, 2009. -123 с. Бібліогр. в кінці розд.
 - Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах.: Навч. посібник. – Київ: Либідь, 2001. – 272с.
 - Ростовський О. Я. Методика викладання музики у початкових класах: Навч. -метод. посібник для студентів музично-педагогічних факультетів і вчителів музики шкіл різного типу. – К.: ІЗМН, 1997. – 204с.
 - Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: навчально-методичний посібник. – Тернопіль: Богдан, 2001 р. – 172 с.
 - Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.
 - Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: Навч.-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1997. – 248 с.